

HÖGSKOLAN I BORÅS

Introduktion till högre studier i BoI 15 hp

Kursrapport programgrupp campus
höstterminen 13

Claes Lennartsson och Gullvor Elf

5/30/2014

Contents

Kursrapport för kursen Introduktion till högre studier i B&I.....	2
Kort om kursens innehåll och upplägg	2
Kursens lärandemål.....	2
Examinationer på kursen och betygsnivåer	3
Kursgruppen BIB13	3
Resultat på kursen.....	4
Kursvärderingen – studenternas synpunkter på kursen	4
Studenternas syn på de olika kursdelarna generellt och examinationerna.....	5
Studenternas syn på kurslitteraturen.....	6
Studenternas synpunkter på undervisnings- och kommunikationsformer	6
Kursens måluppfyllelse.....	7
Studenternas värdering av sin egen arbetstid i kursen.....	8
Studenternas syn på kursens professionsrelevans och forskningsanknytning	9
Hållbar utveckling på kursen	11
Lärarnas synpunkter på kursen	13
Kursansvarigas reflektioner – utveckling av kursen mot bakgrund av utvärderingen.....	14

Kursrapport för kursen Introduktion till högre studier i B&I

Period och kursgrupp: H13, BIB13 (Bibliotekarieprogrammet campus, antagna ht 13)

Ladokkod: (31BIN1)

Kursansvariga: Claes Lennartsson och Gullvor Elf

Kort om kursens innehåll och upplägg

Kursen utgör första kursen i bibliotekarieprogrammet (120 hp). Kursen introducerar programmet genom att behandla för bibliotekarieprofessionen relevanta delområden inom biblioteks- och informationsvetenskap. Dessa sätts in i en övergripande vetenskapsteoretisk och vetenskapshistorisk ram. I kursen introduceras centrala kunskapsområden inom bibliotek: organisering av dokument och samlingar, medieplanering, bibliotekens relation till sina användare, biblioteksledning och administration samt bibliotekarieprofessionens utveckling och utmaningar, bland annat frågan om hållbar utveckling.

Kursens innehåll knyter an till olika områden inom biblioteks- och informationsvetenskap såsom forskning om kunskapsorganisation, informationssökning, biblioteket som institution, bok- och bibliotekshistoria samt kultur- och informationspolitik. Kursen ger ett historiskt perspektiv på ämnet biblioteks och informationsvetenskap. Ämnet placeras även i ett vetenskapligt sammanhang genom att relatera till näraliggande ämnen. Kursen lägger vikt vid att diskutera vad som utmärker ett vetenskapligt förhållningssätt med avseende på t.ex. källkritik, metodologi och etik. I kursen presenteras olika bibliotekstyper och studenterna får möta bibliotekarier som berättar om sitt arbete.

Kursen är uppdelad i fyra olika delar, som följer efter varandra:

- Vetenskapligt tänkande
- Grundläggande begrepp inom B&I och biblioteksverksamhet
- Yrket och utbildningen
- Från lertavla till e-bok

Kursens lärandemål

Kursens lärandemål enligt kursplanen återges här nedanför. Efter genomgången kurs ska studenten kunna:

- Redogöra för grundläggande färdighets- och kunskapsområden relaterade till bibliotekariers profession.
- Identifiera centrala begrepp och delområden inom biblioteks- och informationsvetenskap och relatera dessa till varandra.
- Förstå och värdera för området relevanta vetenskapliga och professionella texter.
- Söka och kritiskt värdera information i några grundläggande relevanta databaser.
- Kritiskt analysera olika slags metoder, källor och frågor som rör etik och hållbar utveckling utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt.
- Beskriva biblioteks- och informationsvetenskapens utveckling och position i ett allmänvetenskapligt perspektiv.

Det är i relation till dessa lärandemål som kursens examineras – examinationerna beskrivs nedan. Kursens lärandemål har justerats något i några detaljer inför kursstart. Det gäller t.ex. att vi har lyft in hållbar utveckling i det näst sista lärandemålet. Inför antagning ht 14 finns anledning att se över vissa förenklingar i formuleringen av det sista lärandemålet som har kritiserats för att vara svårt att förstå. En sådan förenkling gjordes i kursplanen för distansgruppen inför antagningen vt 14, och det är lämpligt att formuleringarna korresponderar mellan kursplanerna för de olika programgrupperna.

Examinationer på kursen och betygsnivåer

Betygsnivå på samtliga examinationer är U/G.

Kursdel 1

Examinerande seminarium om Vetenskapligt tänkande, 3 hp

Del 1 av kursen, Vetenskapligt tänkande och högskolestudier, examineras vid seminarium vid andra träffen i Borås i april. Seminariet går till så att klassen delas upp i mindre grupper, ca. 12 studenter per grupp, som under en examinerande lärares ledning diskuterar olika frågor.

Kursdel 2

Tentamen om Grundläggande begrepp inom B&I och biblioteksverksamhet, 4 hp

Kursdel 3

Examinerande seminarium om Yrket och utbildningen i PingPong, 3 hp

Kursens tredje del examineras genom ett webbaserat seminarium. Vid detta tillfälle sker seminariet i PingPong. Studenten gör inlägg i en diskussionstråd om kursdelens innehåll över en period om några dagar.

Kursdel 4

Inlämningsuppgift om Boken och biblioteket i dåtid, sam- och framtid, samt informationssökning, 4+1 hp

Den fjärde kursdelen examineras genom en inlämningsuppgift genom vilken studenten utvecklar och demonstrerar kunskaper dels inom bokhistoria och informationstekniskt utveckling i ett längre tidsperspektiv, dels inom akademiskt skrivande och informationssökning i en vetenskaplig kontext. Uppgiften är relativt komplex. Det handlar om att använda sig av nyvunna kunskaper om informationssökning i specialiserade databaser, källkritiskt granska och välja ut två vetenskapliga texter som skall sammanfattas och relateras till kurslitteraturen. Dessutom skall informationssökningsprocessen beskrivas och valet av artiklar motiveras.

Kursgruppen BIB13

Antal registrerade på kursen var 72 – varav 6 stycken omregistreringar. Efter avbrott återstod **68 studenter**.

68 studenter har lämnat in och fått resultat på minst en av kursens examinationer. Aktivitetsgraden är därmed hög – studenter som inte har bedrivit några studier alls har avregistrerats. Självklart finns det studenter som inte har genomfört alla examinationer, och som därmed möjligen ligger i riskzonen för studieavbrott eller studieuppehåll inom den närmaste tiden.

Resultat på kursen

Per den 13 januari (efter första omtentamen i examinationsuppgifterna för kursdel 1, 3 och 4, och efter andra omtentamen i examinationsuppgiften för kursdel 2) såg resultatbilden ut som följer:

- **Hel kurs 15 hp:** 39 godkända.
- **Kursdel 1, Examinande seminarium om Vetenskapligt tänkande, 3 hp:** 60 godkända, 2 underkända.
- **Kursdel 2, Tentamen om Grundläggande begrepp inom B&I och biblioteksverksamhet, 4 hp:** 55 godkända; 4 underkända.
- **Kursdel 3, Examinande seminarium om Yrket och utbildningen i PingPong, 3 hp:** 60 godkända, 2 underkända.
- **Kursdel 4, Inlämningsuppgift om Boken och biblioteket i dåtid, sam- och framtid 4 hp:** 42 godkända; 13 underkända.
 - *Samt informationssökning, 1 hp:* 43 godkända; 9 underkända.

Av sammanställningen ser vi att det framför allt är kursdel 4, Boken och biblioteket i dåtid, samtid och framtid, som har ett sämre resultat. I den delen är genomströmningen betydligt lägre än i de övriga delarna. Detta har att göra med examinationsuppgiftens komplexitet och svårighetsgrad – se ovan under Examinationer på kursen och betygsnivåer. Lösning av uppgiften förutsätter insikter och kunskaper kring informationssökning och källkritik, och dessutom grundläggande kunskaper kring vetenskaplig publicering. Informationssökningsövningen är väsentlig i relation till examinationsuppgiften i kursdel 4. Ytterligare en möjlig orsak som vi vill reflektera kring är att instruktionerna till uppgiften ifråga kan ha uppfattats som något oklara. Vi återkommer till examinationen av kursdel 4 under nästa rubrik och under Kursansvarigas reflektioner och utvecklingsförslag nedan.

Kursvärderingen – studenternas synpunkter på kursen

Under denna rubrik kommenterar vi de punkter som vi anser viktigast i relation till kursens resultat och utveckling. Vi har förstärkt eftersträvat att ta upp både ris och ros. Det finns inte någon poäng i att försköna kursvärderingsresultat – då skulle vi ju inte kunna utveckla kursen och utbildningen i relation till studenternas synpunkter. Därmed inte sagt att vi i våra åtgärder mot bakgrund av studenternas kursvärdering "gör precis" som studenterna tycker, eller genomför förändringar i alla delar som studenterna har upplevt som önskvärda. Det är en sak att inhämta synpunkter från studenterna, en annan att tolka dem och att ta hänsyn till bredden av uppfattningar i studentgruppen, och i nästa steg väga studentsynpunkterna mot de krav och mål som ställs från ett utbildningsperspektiv. På längre sikt menar vi att studentperspektivet och utbildningsperspektivet möts i en utbildning som är optimerad i relation till krav från profession och akademien.

Det var totalt 38 studenter av 68 aktiva som svarade på enkäten – vilket innebär att svarsfrekvensen var ca 56 %. Svarsfrekvensen varierade något på enskilda frågor. En svarsfrekvens runt 30 % är ganska vanlig, så den svarsfrekvens som denna enkät uppnår anser vi vara hög. Vi vill gärna se att flera, optimalt alla, studenter svarar på kursvärderingsenkäten eller på annat sätt återkopplar sina upplevelser och uppfattningar av kursen och vårt utbildningsprogram till kurs- och programansvariga. Vi vill med detta uppmantra studenter att verkligen delta i kursutvärderingar och understryker härmed det stora värdet av denna feedback för vårt utvecklingsarbete. Förhoppningsvis kan det verka stimulerande att ta del av denna kursrapport.

Studenternas syn på de olika kursdelarna generellt och examinationerna

Den kursdel som uppskattades mest var kursdel 2, **Grundläggande begrepp**:

antal fördelning alternativ

0	0%	Ej tillfredsställande
0	0%	Mindre tillfredsställande
8	21,6%	Tillfredsställande
23	62,2%	Bra
6	16,2%	Mycket bra

37 har svarat av 73 (50%)

Max antal val: 1

Den kursdel som uppskattades minst var kursdel 4, **Från lertavla till e-bok**:

antal fördelning alternativ

3	7,9%	Ej tillfredsställande
11	28,9%	Mindre tillfredsställande
14	36,8%	Tillfredsställande
10	26,3%	Bra
0	0%	Mycket bra

38 har svarat av 73 (52%)

Max antal val: 1

Utifrån kommentarerna kan man utläsa att examinationsformerna uppskattas och att kursmomenten har inneburit mycket lärande. Nackdelar som framhålls handlar om att det har varit otydliga instruktioner (kursdel 4 Från lertavla till e-bok) eller bristande upplägg med för många studenter som examineras i diskussionsforum samtidigt (kursdel 3 Yrket och utbildningen). Synpunkter förekommer också om att nivån har varit relativt låg (låga krav) på en av examinationerna (kursdel 1 Vetenskapligt tänkande). Salstentamen till kursdel 2, Grundläggande begrepp, är den examination som kommer bäst ut i studenternas värdering och kommentarer. Någon har upplevt oklarhet i relation till instuderingsfrågorna, eller varit osäker på hur mycket text ett svar skall omfatta. Flera uppskattande kommentarer som pekar på att omfattningen var lagom och att det fanns en tydlig koppling till litteraturen.

På grundval av flera kommentarer kan vi dra slutsatsen att instruktionerna till examinationsuppgiften i kursdel 4 Från lertavla till e-bok kan och bör utvecklas och förtydligas. Vi finner också anledning att ta till oss av kritiken av upplägget av examinationen på kursdel 3, Yrket och utbildningen. Denna examinationsform har upplevts som för dåligt styrd och att det blev rörigt när alla skulle göra inlägg samtidigt – det blev inte någon diskussion etc. Det kan vara lämpligt som en student föreslagit att dela upp det så att man förväntas göra 2 egna inlägg och göra 2 kommentarer på en annan students inlägg. Kanske bör vi också använda oss av en gruppindelning i relation till tid för inlägg och eller i relation till frågorna.

Generellt sett verkar variationen i examinationsformerna ha uppskattats.

Studenternas syn på kurslitteraturen

I enkäten fick studenterna svar på frågan om de ansåg att kurslitteraturen har varit relevant.

antal	fördelning	alternativ
0	0%	Nej
4	10,5%	Delvis
22	57,9%	I huvudsak
12	31,6%	Ja

38 har svarat av 73 (52%)

Max antal val: 1

Drygt 88 % av de svarande har upplevt att kurslitteraturen har varit relevant, eller i huvudsak har varit relevant. Kommentarererna pekar på några faktorer som man har upplevt som besvärande och det gäller huvudsakligen att det är en stor mängd kurslitteratur. Några enskilda artiklar har också i någon kommentar ansetts som mindre relevant.

Kursansvarig finner inte anledning att göra några särskilda åtgärder mot bakgrund av resultatet till denna fråga.

Studenternas synpunkter på undervisnings- och kommunikationsformer

Studenterna ger uttryck för stor uppskattning av att föreläsningar **distribueras i elektronisk form – över 84 %** av de svarande anser att detta varit en bra eller mycket bra distributionsform som stödjer lärandet på ett positivt sätt. Denna distributionsform har inte varit legio i vår campuskurs, men har utnyttjats mer och mer på grund av pedagogiska fördelar och ibland också på grund av att berörda lärare har haft engagemang inom forskning eller har varit tjänstlediga. Några kommentarer får illustrera uppskattningen:

- Ljudfilerna lättade upp det annars myckna läsandet. Jag hade önskat att det var fler ljudfiler, inte bara i första delen. Lite konstigt att först tala om det som ett bra pedagogiskt grepp, och sedan inte använda sig av det mer?
- Kanon när det går att titta och lyssna flera gånger. Gärna mer sådant om det är möjligt.
- Bra med ljudfiler som man kan lyssna på när man tex, som jag, pendlar. Det blir också roligare att plugga när det finns variation, när det inte bara är att sitta och läsa hela tiden, även om det också kan vara mkt givande.
- Väldigt bra helt enkelt, väldigt bra!
- Det är skönt att se att det finns material som inte bara är skriftligt till de studenterna som lär sig bättre genom att lyssna o.s.v

Men det finns också inslag i synpunkterna kring inspelade föreläsningar som är mer kritiska på grund av inspelningarnas ljudkvalitet har upplevts för låg, eller på grund av att man saknar kommunikationen med lärarna.

Salsföreläsningarna har rönt mycket stor uppskattning – över 89 % av de svarande har angett att man anser att föreläsningarna har varit ett bra eller mycket bra inslag i undervisningen. Några synpunkter belyser det genomgående positiva resultatet av kursvärderingen i denna del, men fångar också upp några av de mer kritiska rösterna:

- Det mesta var bra men vissa läste bara rakt av powerpointen och som en som pendlar tänkte jag att jag lika gärna hade kunnat stannat hemma och läst själv...
- Tycker tyvärr inte att det är god pedagogik att visa powerpoint-slides som man står och högläser innantill. Vi kan faktiskt läsa själva och om det är allt som bjuds kan vi stanna hemma. Menar såklart inte att detta gällde alla föreläsningar!
- De flesta har varit bra och givande. Lite långt mellanrum mellan studierna hemifrån och den faktiska undervisningen ibland.

Kommunikationen med lärare och administrativ personal via PingPong har fungerat väl i stort – över 84 % av de svarande anser att den har fungerat bra eller mycket bra. Synpunkterna har att göra med litet olika upplevelser av hur olika kanaler har fungerat och hur lång svarstiden har varit:

- Jag hade inget jättebehov av detta, men det lilla jag behövde funkade bra.
- Väldigt ytlig och opersonlig.
- Svarar alltid fort, ibland kryptiskt och politisk undvikande dock... Bra iaf.
- Ni är närvarande. Ibland upprepar ni dock bara det som står i kurshandboken vid frågor, istället för att klargöra. Ibland KAN ni naturligtvis inte svara mer utförligt, men ibland hade ni kunnat. Känns som att PingPong uppdateras snabbt och ofta med relevant information.
- Lärarna har varit bra på att svara på frågor
- Relativt snabba svar och tydliga förklaringar om man undrat något. Ibland har man dock inte vetat vem man skall vända sig till med respektive fråga. Vem har svar på vad?
- Det var inte alltid man fick svar överhuvudtaget, vilket i sista kursdelen försvårade arbetet ytterligare.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att inspelade föreläsningar har uppskattats mycket. Vi kommer att fortsätta att erbjuda inspelade föreläsningar i kombination med salsföreläsningar på campusversionen av denna kurs.

Föreläsningar i sal har olika form och lärare har olika sätt att använda sig av hjälpmedel som Power-Pointbilder. En teknik med mycket text i bilderna kan ibland bli dåligt utnyttjade om det inte blir så mycket tal runt omkring. Slidestext kan också vara ett sätt att förmedla centralt lärostoff till studenter som kan reproducera bilderna. Det finns förstås alltid anledning för enskilda lärare att ta åt sig av kritik kring framförande – föreläsningarna ska i bästa fall också inspirera till lärande och att ta ansvar för den egna lärandeprocessen. Får föreläsningen motsatt verkan är det förstås ett misslyckande.

Vidare har vi inför årets (ht14) omgång av kursen beslutat att inte använda funktionen Fråga läraren för att ställa frågor i PingPong. Vi är väl medvetna om lång svarstid i denna funktion och det är delvis beroende av att det inte finns någon aviseringsfunktion som uppmärksammar läraren på att en fråga har kommit in. Vi menar att diskussionsforum är bättre att använda då det är lättare att orientera sig i ett forum för olika kursdelar och dessutom kan man på samma sätt ta del av svar till frågor som andra studenter har ställt.

Kursens måluppfyllelse

I studentenkäten finns det en fråga om hur man uppfattar att kursens lärandemål har uppnåtts. Svaren, 38 stycken, fördelar sig enligt följande:

antal fördelning alternativ

0	0%	Ej tillfredsställande
0	0%	Mindre tillfredsställande
13	34,2%	Tillfredsställande
20	52,6%	Bra
5	13,2%	Mycket bra

En stor andel av de svarande anser att lärandemålen har uppfyllts Bra eller Mycket bra, sammanlagt över 65 %. Ingen av de svarande har ansett att lärandemålen har uppnåtts i mindre tillfredsställande utsträckning. Resultatet är positivt och säger något om hur studenterna uppfattar korrespondensen mellan lärandemål, kursens innehåll och dess examinationer. Några kommentarer belyser i viss mån studenternas osäkerhet till frågan:

- Hade inte varit fel med fler jämförande uppgifter mellan vetenskapliga och icke vetenskapliga texter. Osäkerheten är stor när det kommer till gränfallen. Lite mer klagörande och exempel hade underlättat betydligt.
- Svårt att skilja nya kunskaper från dem jag redan hade. Någon som är helt obekant med vetenskap och högskolestudier kanske inte riktigt klarar av målen.
- Jag ser hur varje kursdel tillämpat en eller flera mål för kursen.

Självklart är det så att man inte är fullärd i informationssökningens och källkritikens konst i och med att den första kursen i programmet har avklarats med godkänt resultat. Kursansvariga har understrukit att det handlar om grundläggande kunskaper, kompetenser och förhållningssätt i introduktionskursen, som ju är tänkt att lägga en grund för fortsättningen av utbildningen inom bibliotekarieprogrammet. Lärandemålen säger inte att man uppnår ett specialistkunnande efter avklarad kurs. Även i detta avseende kan det finnas skäl att förtydliga informationen till studenterna i kurshandbok och vid kursintroduktion.

Ovanstående kan också sägas gälla för målet om att kritiskt analysera olika slags metoder, källor och frågor som rör etik och hållbar utveckling utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt. Insikter och kunskaper kring innebörden av vetenskapligt förhållningssätt är något som skall ges en grund i introduktionskursen, inte föras fram till nivån av en fullärd kandidat. Detta skall sättas i samband med progressionen inom programmet, vilket också är något som studenterna behöver upplysas om i kurshandbok och vid program- och kursintroduktion.

Studenternas värdering av sin egen arbetstid i kursen

Det är intressant att ta del av studenternas skattning av sin egen arbetstid i kursen, hur mycket tid man uppskattar att man ungefärligen har lagt ned per vecka. Till saken hör alltså att det är en utbildning och kurs som bedrivs på helfart och att en normal arbetsinsats ur det perspektivet bör motsvara ungefär 40 timmar i veckan. Tyvärr hade de svarsalternativ som erbjöds utgått från en kurs på halvfart, vilket gör att svaren blir litet missvisande, men kanske också litet oroande:

antal fördelning alternativ

4	10,5%	Mindre än 20 timmar i veckan
12	31,6%	Ca 20 timmar i veckan
18	47,4%	Mer än 20 timmar i veckan
4	10,5%	Vet ej

Visserligen samlar alternativet mer än 20 timmar per vecka flest svar, men det borde väl vara betydligt flera som lägger mer tid än 20 timmar per vecka på en heltidskurs kan man tycka. Möjligen ligger det missförstånd bakom svaren – man har uppfattat 20 som 40 timmar och svarat därefter. Vi behöver inte spekulera i detta utan låter istället kommentarerna tala:

- Tentan till del fyra slukade löjligt mycket tid.
- Jag borde lägga ner lite mer tid.
- Det varierade såklart under kursens gång.
- Jag spenderade så pass mycket tid att jag upplevde mig ha förstått innehållet i kurslitteraturen. En del moment gick fortare än andra. Då allt är väldigt nytt har det dock varit ansträngande att lära sig all information med en gång. Upprepning är att förespråka.

Kursansvariga ser resultatet av frågan som svårtolkat. Kommentarer pekar på en viss självkritiks medvetenhet hos några studenter, medan ett par kommentarer tematiserar en upplevd obalans mellan de olika kursdelarna. Kursdel 4, Från lertavla till e-bok som inkluderar en informationssökningsdel, har ansetts mycket mer tidskrävande än övriga delar. Det finns förstås alltid möjlighet att som student försöka att ha en bättre framförhållning i sina studier – det är uppenbart att just tiden innan tentor/examinationsuppgifter upplevs som er arbetsintensiva. Vill man undvika detta, eller fördela arbetsbördan jämnare, bör man förstås försöka att ha en god framförhållning och fördela arbetet med t.ex. instuderingsfrågor jämt under en kursdel – så gott det går. Från kursansvarigas sida skall vi eftersträva att ännu tydligare informera om de olika kursdelarnas krav och svårigheter, och att försöka utveckla det stöd som erbjuds. Här kan det t.ex. vara aktuellt att utveckla både föreläsningar och workshopen in informationssökning för att ge ett bättre stöd till lärandeprocessen i kursdel 4.

Studenternas syn på kursens professionsrelevans och forskningsanknytning

När det gäller kursens professionsrelevans, alltså utbildningsinnehållets och lärandemålets relevans i relation till krav och förväntningar på den tänkta arbetsmarknaden, har vi bett studenterna att göra en värdering genom att formulera sig med egna ord. Det är naturligtvis svårt för en student att på första kursen i ett utbildningsprogram uttala sig om en sådan relation, men frågan i sig kan som vi uppfattar det vara bra för att få igång studenternas tankar i dessa banor – vad är det jag utbildas för och vilka krav och förväntningar finns det egentligen på mig när jag är klar med min utbildning.

Kommentarerna (25 stycken svarade på frågan) från studenterna i urval:

- Trots att det bara gått drygt ett par månader känner man att man har fått en bra bas genom kursen. Även om det är svårt att se exakt hur man ska förhålla sig till det i ett framtida yrke känns det absolut relevant.
- Den mest konkreta professionsrelevansen var föredragen av yrkesverksamma. De föreläsningarna är viktiga att ha med.
- Många olika exempel på hur det kan se ut när man jobbar och vilka arbetsuppgifter man kan ha, dessutom historiskt! Bra tycker jag.
- Jag tycker den gav en bra första inblick i yrket och en större förståelse om vad yrket innebär.
- Det kändes lite långt borta i början eftersom första delen bara behandlade vetenskapligt/kritiskt tänkande och det dröjde innan vi kom in på själva yrket i sig. Det var

intressant att upptäcka att biblioteksvärlden var så mycket större än jag först trott. Glädjande att märka att kompetensen sträcker sig över ett större område än "bara" bibliotekarie. Möjligheterna visade sig vara fler, vilket ökar chansen till ett jobb efter examen.

- Bra introduktion till vad yrket innebär. Tyckte att det var bra att kursdelen "yrket och utbildningen" kom så tidigt så att man får en tydlig bild av de olika yrkesområdena och möjligheterna man har, och så att man redan nu kan börja fundera mer kring vad man vill rikta in sig på.
- Jag tycker att det var en bra kurs att börja med, för jag tycker att den lyckades ge en ganska bred introduktion. Jag fick en bättre bild av vad bibliotekarier gör och hur branschen ser ut.
- Väldigt teoretiskt. Inte så praktiskt.
- Genom kursdel 3 "yrket och utbildning" lär jag mig många biblioteksverksamheter på olika typer av bibliotek. Det låter lättare vad gör exakt bibliotekarie på bibliotek.
- Jag anser att kursens gett mig en bra bild av hur vår framtida profession kommer se ut och har förberett mig på vad jag ska komma att läsa i framtiden.
- Gärna lite mer praktiska inslag, kanske i form av fler Work Shops, där vi kan guidas i informationsökning av en lärare. Lite svårt att få en verklig känsla av hur det är att verkligen arbeta som bibliotekarie när det än så länge mest varit teori och läsning.
- Alldeles för lite... höll på att ångra mig i början, när allt var så nytt bli inslängd med forskning och vetenskapliga studier, jag vill ju bara bli bibliotekarie! Saknar "litteraturen" i kursen

Synpunkterna och kommentarerna ger en god uppfattning om hur studenterna tänker kring utbildningen i denna inledande fas i relation till arbetsfältet. Det är genomgående nästan bara uppskattande ord som används när kursens professionsrelevans värderas, och det är intressant att se att tankarna bakom utformningen av kursen ur detta perspektiv har gått igenom och att upplägget i detta avseende verkar fungera väl. I kursen kombineras ju historiska, teoretiska och litet mer praktiska perspektiv på bibliotekaryrket och ämnet Bol för att utgöra en grund för både den fortsatta utbildningen och den framtida yrkesutövningen. Studenterna har uppskattat detta och kopplat det på ett positivt sätt till uppfattade krav i den kommande yrkesutövningen.

Forskningsanknytning är ett element som eftersträvas genomgående i alla våra utbildningsprogram och en viktig del av kraven och lärandemålen i all högre utbildning. Vi har därför alltid med en fråga om hur studenterna uppfattar forskningsanknytningen i våra kurser. I denna kurs har studenterna överlag uppfattat att forskningsanknytningen varit god, att döma av de 21 som har svarat. Här några kommentarer i urval:

- Jag har inte fått en kristallklar bild över relationen till forskning ännu. Men ämnet i sig har växt och breddats för mig under kursen och vikten av forskning inom ämnet känns jätteviktig.
- Kurslitteraturen var relevant och en del av föreläsarna var aktiva forskare, så forskningsanknytningen var helt okej.
- Först tänkte jag "Vadå, jag är ingen forskare, jag har ingen användning av det här!" men efter seminariet och kursen så inser jag hur stor betydelse forskning har för mig, blivande bibliotekarie, med.

- Jag känner mig väldigt tudelad i denna fråga. Det märktes tidigt på kursen att forskningen är något som är mycket viktigt för skolan och något man är stolt över. Gott så. Men jag känner också som att det finns väldigt tydliga hierarkiska strukturer som verkar mindre sunda. Forskas det för forskandets skull och för någon slags pristige/makt/snobberi? Jag kanske har ändrat mig delvis i frågan sedan jag började, för det är viktigt att lärarna och skolan är nära det "som händer nu" i ämnet. Men det allra viktigaste för mig som student är ändå att mina lärare är bra pedagoger först och främst.
- Forskning var väl inte det första jag tänkte på när jag sökte till programmet. Nu inser jag att det är ett viktigt element i professionen.
- Bra. viktigt och intressant med vetenskapligt tänkande. bra i sista delkursen att vi själva fick leta upp vetenskapliga artiklar.
- Man fick en ganska bra inblick i vad som studeras inom ämnet. Kanske hade man kunnat ha en lite mer kritisk diskussion, typ är det relevant forskning? Vad händer med biblioteksdelen i ett så brett ämne?
- Lite för mycket, alla vill inte hålla på med forskning
- Vi får se gott om vetenskapliga artiklar och har haft forskare som föreläsare.
- Jag är egentligen inget fan av 'forskning' och 'vetenskap' i sig men den här kursen har ändå gett mig en bra bild där jag fått det förklarad för mig på ett sätt som ingen tagit sig tid med innan.
- Kursens forskningsanknytning har varit hög, speciellt i det första delmomentet, men har hela tiden spelat roll i de övriga momenten också.
- Vi undervisas ju av många forskare som berättar om vad de gjort/gör, så vi får ju en inblick i vad man kan forska om inom B&I. En forskningsanknytning finns det definitivt.
- Alldeles för stort fokus på detta för tidigt i utbildningen.
- Det har varit väldigt positivt att få ha workshops i grundläggande sökkunskaper på det sättet. Att få tid att vänja sig vid att söka i databaser och göra sig bekant med forskning i det fjärde delmomentet.
- Det är bra att man redan i början tog upp vetenskaplighet och forskningsmetoder, är bra både för hela utbildningen men också i framtiden.

Kommentarerna är glädjande – i de allra flesta fallen positiva och dokumenterar att inslagen av forskningsanknytning i kursen är hög. De återspeglar också i allmänhet både intresse och nöjdhet med detta inslag i kursen hos studenterna. Vi eftersträvar forskningsanknytning både genom kurslitteraturen och examinationsuppgifterna, men också genom att vi har forskare som medverkar i kursen och berättar om sina delområden inom ämnet Bol. I detta avseende finner vi inte anledning att ändra något i kursen utan tycker oss få bekräftelse på att vi har ett bra upplägg i relation till lärandemål och examensmål i programmet som helhet.

Hållbar utveckling på kursen

Under de senaste omgångarna av kursen har vi förstärkt kursens inslag av hållbar utveckling och för upp HU som en del av kursens lärandemål:

- Kritiskt analysera olika slags metoder, källor och frågor som rör etik och hållbar utveckling utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt.

Examination av detta lärandemål genomförs i kursdel 4 där en av de artiklar som skall framsökas och refereras skall ha ett tydligt HU-perspektiv, och studenten skall också motivera varför man har valt artikeln ifråga – motivera dess ämnesrelevans – samtidigt som artikeln vetenskaplighet också skall motiveras i en informationssökningsbilaga till uppgiften. Som stöd för lärandet finns kurslitteratur, ffa. en artikel av Jan Nolin: Nolin, Jan (2010), Sustainable information and information science. *Information research*, vol. 15 no. 2, samt en föreläsning om hållbar utveckling i relation till ämnet och till professionen. Liksom kursen som helhet syftar detta inslag till att vara introducerande, ett första möte med hållbarhetsbegreppet i Bol-kontext.

Studenternas kommentarer i urval:

- Föreläsningen var jätteintressant och jag personligen hade gärna haft fler föreläsningar om HU med samma föreläsare.
- Det var en bra föreläsning, men annars märktes det inte av nämnvärt. Det kändes mest som det hade blivit in slängt för att det skulle finnas med.
- Djupt provocerande föreläsning. Det enda jag behöver göra är tydligen att köpa kravmärkt kött då och då, mest för att visa "var jag står", annars kan jag fortsätta att konsumera helt som förr, för allting kommer att lösa sig med ny teknik. Jag undrar också vad det är för hållbart utvecklingsarbete skolan faktiskt gör? Är det fair trade-kaffe till fiket?
- Tycker det är en viktig del att ha med, men känner att det skulle kunnat läggas in på ett annat sätt. Nu kändes som det hade kastats in lite i en redan befintlig uppgift om de två artiklarna, tror det skulle gå att få med på ett mer naturligt sätt. Möjligt att mer kurslitteratur i ämnet vore positivt.
- Litteraturen kan möjligtvis breddas i framtida kurser. Jan Nolin i all ära, men hans artikel var rätt mastig. (många upprepningar som gjorde den seg att komma igenom) Idag är ämnet oerhört aktuell och absolut ett av de viktigaste, och väldigt intressant. Mer varierad litteratur med fler perspektiv vore önskvärt.
- Det var intressant men kändes lite lösryckt, som att man kanske kunde ha knutit an till det lite även på de andra föreläsningarna i delmomentet.
- Det var en intressant föreläsning. Men inte tillräckligt med stöd från litteraturen.
- föreläsningen var mycket intressant, men den kändes ganska tvingad i inlämningsuppgiften det hade varit kul med en separat kursdel eller kurs till hållbar utveckling
- Jag tycker att det skulle behövas mer om hållbar utveckling än bara en föreläsning då det är ett sånt stort ämne, speciellt om man ska ha ett tydligt HU-perspektiv i inlämningsuppgiften. Jag kände att jag inte hade tillräckligt med kunskap för att känna mig säker på saken när jag skrev min inlämningsuppgift.
- Hållbar utveckling var i sig inte så svårt att förstå innebörden av men det var snarare hur det i verkligheten kopplas till bibliotekarieryrket som det blev lite klurigt. Här vore en tydligare förklaring eller ett par exempel som visar på just detta att föredra.
- Föreläsningen vi fick angående Hållbar Utveckling hade ett för starkt fokus på ekologisk sådan. Pratades inte mycket om detta i samband med kulturella verksamheter, vilket är det mest relevanta för oss studenter i just detta delmoment av kursen. Det enda nyttiga jag fick

med mig var FN:s definition av Hållbar Utveckling, annars var föreläsningen och irrelevant i förhållande till uppgiften. Här finns det definitivt utrymme för förbättring.

- Föreläsningen vi hade runt hållbar utveckling var väldigt inspirerande och hjälpsam. Dessutom lyckades andra föreläsare väva in aspekter av hållbar utveckling i sina, inte lika omedelbart runt hållbar utveckling-uttalade, föreläsningar. På samma sätt har det funnits delar av kurslitteraturen som behandlar sådana problem och mindre artiklar eller kapitel som mer direkt behandlat dem. Det var mitt intryck att det gav mycket att få det perspektivet redan i en sådan här introduktionskurs. Att utveckla det på något sätt kanske vore att, under någon föreläsning, behandla ännu mer uttryckligt just den direkta relevansen till bibliotekarie/informationsexpert-yrket.

Kommentarerna är intressanta och relevanta, både de uppskattande och positiva och de mer kritiska synpunkterna tar vi till oss. Det kan finnas goda skäl att t.ex. inkludera ytterligare någon text om hållbar utveckling, för att komplettera Jan Nolins artikel med en som ger en tydligare anknytning till Bol-professionerna och Bol-praktiker ur ett HU-perspektiv. Någon ytterligare föreläsning med HU-tema är möjlig – vi har i vårens kurs på distansprogrammet anlitat Jonas Söderholm som gav ämnet in inramning och vinkling som förmodligen skulle kunna komplettera Petter Dessnes föreläsning på ett bra sätt om man inkluderar båda i kursen. Slutligen finns det möjlighet att tydliggöra och skriva fram HU-elementet i examination av kursdel 4 ännu mer och tydligare, och förmodligen är det också lämpligt och högst görligt att kursansvariga tar på sig ett större ansvar för att introducera HU-elementet i kursen och i kursdel 4. Båda sakerna skulle säkert kunna bidra till att HU-elementet känns mer naturligt integrerat i kursen.

Lärarnas synpunkter på kursen

Utöver den kontinuerliga dialog och återkoppling som vi har under kursens gång har vi också bett om synpunkter från lärarlaget. I denna dialog, som även omfattar programansvariga, har vi uppmärksammat att det finns ett behov att förstärka inslaget om akademiskt skrivande, stil och formalia, i kursen, vilken alltså är den första kursen i programmet.

Vidare har vi fått påminnelse om att det kan finnas anledning att se över examinationen till kursdelen Vetenskapligt tänkande, vilken utgörs av muntliga examinerade seminarier (färre frågor, ev. mindre grupper). Även reflektioner kring bedömningen av denna examination, kraven som ställs för godkänd, förekommer i återkopplingen från lärarlaget. Här finns förmodligen anledning för oss att anstränga oss mer för att förebereda ett upplägg som blir tydligare därvidlag. Men det har också att göra med att det inte alltid finns tid att gå djupare in i resonemang föra att tydliggöra studenternas kunskaper.

Vi summerar att undervisningen inom akademiskt skrivande skall utvecklas vidare i formerna, men också vilka krav som ställs i detta avseende i kursens examinationer. Här finns mot denna bakgrund behov av att förstärka vissa delar av undervisningen kring formalia, så som referenshantering, citering och källförteckning, samt att detta i praktiken följs upp vid kursens examination av kursdelen Från lertavla till e-bok.

Vidare skall examinationen av kursdelen Vetenskapligt tänkande ses över med avseende på upplägg och genomförande så att tillgänglig tid utnyttjas bättre och det blir tydligare krav på studenterna i relation till betyget Godkänd.

Kursansvarigas reflektioner – utveckling av kursen mot bakgrund av utvärderingen

För att sammanfatta kursansvarigas intryck av kursutvärderingen menar vi att kursen i det stora hela har en form och ett innehåll som väl korresponderar mot de lärandemål som föreligger och i stora drag också väl tillfredsställer studenternas förväntningar och krav. Kursens lärandemål skall naturligtvis ses i perspektiv av bibliotekarieprogrammet som helhet och den utveckling som därvidlag sker måste motsvara kraven som ställs från både profession och akademi. Studenternas synpunkter är också i detta avseende viktiga då de kan ses som en avnämargrupp som har intressen som orienterar sig utifrån ett komplext samspel mellan att vara inom akademien och i en rörelse ut mot professionsfälten. Vi ser det som angeläget att vara lyhörda i relation till studenterna som en intressegrupp, samtidigt som vi måste värna intressen som har att göra med ämnets Bol:s utveckling och bredd, generella krav på akademiska examina, samt den framtida arbetsmarknadens krav. Med detta sagt sammanfattar vi utvecklingsförslagen i denna kursvärdering sålunda:

1. Inför antagning ht 14 finns anledning att se över vissa förenklingar i formuleringen av det sista lärandemålet för kursen som har kritiserats för att vara svårt att förstå. En sådan förenkling gjordes i kursplanen för distansgruppen inför antagningen vt 14, och det är lämpligt att formuleringarna korresponderar mellan kursplanerna för de olika programgrupperna
2. Formerna för examinationen av kursdelen vetenskapligt tänkande styrs upp med avseende på antalet frågor och med avseende på att tydliggöra de krav som ställs för betyget godkänd och i relation till relaterat lärandemål i kursen.
3. På grundval av flera kommentarer kring examinationerna i kursen kan vi dra slutsatsen att instruktionerna till examinationsuppgiften i kursdel 4 Från lertavla till e-bok kan och bör utvecklas och förtydligas. Av sammanställningen av resultatet på kursens examinationer ser vi att det framför allt är kursdel 4, Boken och biblioteket i dåtid, samtid och framtid, som har ett sämre resultat. I den delen är genomströmningen betydligt lägre än i de övriga delarna. Detta har att göra med examinationsuppgiftens komplexitet och svårighetsgrad – se ovan under Examinationer på kursen och betygsnivåer. Lösning av uppgiften förutsätter insikter och kunskaper kring informationssökning och källkritik, och dessutom grundläggande kunskaper kring vetenskaplig publicering. Informationssökningsövningen är väsentlig i relation till examinationsuppgiften i kursdel 4. Ytterligare en möjlig orsak som vi vill reflektera kring är att instruktionerna till uppgiften ifråga kan ha uppfattats som något oklara.
 - a. För att förbättra studenternas förutsättningar att klara av denna examination i den ordinarie examinationen genomför vi en utveckling av relaterade föreläsningar kring informationssökning i vetenskapliga databaser och källkritisk analys. Studenterna ska under ytterligare någon workshop få möjlighet att öva sig i och kunna ställa frågor kring analys av genre och källkritisk analys.
 - b. Instruktionerna till examinationsuppgiften förtydligas mot bakgrund av kommentarer och frågor från studenterna.
4. Vi finner också anledning att ta till oss av kritiken av upplägget av examinationen på kursdel 3, Yrket och utbildningen. Denna examinationsform har upplevts som för dåligt styrd och att det blev rörigt när alla skulle göra inlägg samtidigt – det blev inte någon diskussion etc. Det kan vara lämpligt som en student föreslagit att dela upp det så att man förväntas göra 2 egna

inlägg och göra 2 kommentarer på en annan students inlägg. Kanske bör vi också använda oss av en gruppindelning i relation till tid för inlägg och eller i relation till frågorna.

5. Vi konstaterar att inspelade föreläsningar har uppskattats mycket. Vi kommer att fortsätta att erbjuda inspelade föreläsningar i kombination med salsföreläsningar på campusversionen av denna kurs.
6. Vidare har vi inför årets (ht14) omgång av kursen beslutat att inte använda funktionen Fråga läraren för att ställa frågor i PingPong. Vi är väl medvetna om lång svarstid i denna funktion och det är delvis beroende av att det inte finns någon aviseringsfunktion som uppmärksammar läraren på att en fråga har kommit in. Vi menar att diskussionsforum är bättre att använda då det är lättare att orientera sig i ett forum för olika kursdelar och dessutom kan man på samma sätt ta del av svar till frågor som andra studenter har ställt.
7. Frågor och reflektioner kring den egna kunskapsnivån när det gäller informationskompetens har noterats i kursvärderingen. Självklart är det så att man inte är fullärd i informationsökningens och källkritikens konst i och med att den första kursen i programmet har avklarats med godkänt resultat. Kursansvariga har understrukit att det handlar om grundläggande kunskaper, kompetenser och förhållningssätt i introduktionskursen, som ju är tänkt att lägga en grund för fortsättningen av utbildningen inom bibliotekarieprogrammet. Lärandemålen säger inte att man uppnår ett specialistkunnande efter avklarad kurs.
 - a. Även i detta avseende kan det finnas skäl att förtydliga informationen till studenterna i kurshandbok och vid kursintroduktion.
8. Ovanstående kan också sägas gälla för målet om att kritiskt analysera olika slags metoder, källor och frågor som rör etik och hållbar utveckling utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt. Insikter och kunskaper kring innebörden av vetenskapligt förhållningssätt är något som skall ges en grund i introduktionskursen, inte föras fram till nivån av en fullärd kandidat.
 - a. Detta skall sättas i samband med progressionen inom programmet, vilket också är något som studenterna behöver upplysas om i kurshandbok och vid program- och kursintroduktion.
9. Studenternas kommentarer kring HU-element i kursen är intressanta och relevanta, både de uppskattande och positiva och de mer kritiska synpunkterna tar vi till oss.
 - a. Det kan finnas goda skäl att t.ex. inkludera ytterligare någon text om hållbar utveckling, för att komplettera Jan Nolins artikel med en som ger en tydligare anknytning till Bol-professionerna och Bol-praktiker ur ett HU-perspektiv.
 - b. Någon ytterligare föreläsning med HU-tema är möjlig – vi har i vårens kurs på distansprogrammet anlitat Jonas Söderholm som gav ämnet in inramning och vinkling som förmodligen skulle kunna komplettera Petter Dessnes föreläsning på ett bra sätt om man inkluderar båda i kursen.
 - c. Slutligen finns det möjlighet att tydliggöra och skriva fram HU-elementet i examination av kursdel 4 ännu mer och tydligare, och förmodligen är det också lämpligt och högst görligt att kursansvariga tar på sig ett större ansvar för att introducera HU-elementet i kursen och i kursdel 4. Båda sakerna skulle säkert kunna bidra till att HU-elementet känns mer naturligt integrerat i kursen.
10. Vi förstärker vissa delar av undervisningen kring formalia, så som referenshantering, citering och källförteckning, och tydliggör att detta i praktiken följs upp vid kursens examination av kursdelen Från lertavla till e-bok.

Borås, Institutionen biblioteks- och informationsvetenskap den 30 maj 2014

Claes Lennartsson och Gullvor Elf

Kursansvariga för introduktionskursen